

Buku la Danieli - Nambala Imodzi Handiredi ndi Khumi ndi Umodzi

Kufumura Ubusobanuro bw'Ubuhanuzi bwa Abubakar mu Cyago cya Mbere cyo mu Byahishuwe

Jeff Pippenger
2024-03-02

M'nkhani yauneneri ya Tsoka loyamba, mtsogoleri amene anatsatira Mohammed anali Abu Bakr Abdullah ibn Abi Quhafa, mpongozi wa Mohammed. Tizamutichula kuti Abubakar. Iye pamodzi ndi Mohammed akutichulidwa m'mavesi anayi oyambirira. Abubakar anali wolamulira woyamba wa Chisilamu pambuyo pa Mohammed, ndipo mbiri imalemba lamulo limene anapereka kwa asilikali ake, lomwe likuyimiridwa m'vesi lachinayi la Chivumbulutso chaputala 9. Lamulolo likuyimira ntchito yosindikiza imene inayamba pa kufika kwa tsoka lachitatu, limene linalinso Lipenga Lachisanu ndi chiwiri, limene linalinso kufika kwa mngelo wachitatu.

Ipapo mutumwa wechishanu akaridza hwamanda, ndikavona nyeredzi yakanga yawa kubva kudenga ichiuya panyika; ikapiwa kiyi yegomba rakadzika-dzika risina magumo. Ikarurura gomba rakadzika-dzika risina magumo; kukabva kwakwira utsi kubva mugomba, soutsu hwechoto chikuru; zuva nemhepo zvikaitwa rima nokuda kwoutsu hwegomba. Uye mumutsi makabuda mhashu dzikauya panyika; dzikapiwa simba, sezvinoita zvinjavada zvenyika zvine simba. Uye dzakarairwa kuti dzirege kukuvadza uswa hwenyika, kana chinhu chipi nechipi chakasvibira, kana muti upi noupi; asi vanhu chete vasina chisimbiso chaMwari pahuma dzavo. Zvakazarurwa 9:1-4.

“Nyenyedzi” yakawa ichibva kudenga aiva Mohammed, uyo akatanga ushumiri hwake mugore ra 606. Mohammed akapiwa “kiyi” yaifanira “kuzarura” “gomba risina magumo,” zwichibvumira “utsi” kuti husvibise “zuva nemhepo,” uye zvikaunza “mhashu” dzakapiwa “simba” sesimba re“zvinjavada.” Kiyi yacho yaiva hondo yemauto yakakonzera kushaya simba kwesimba remauto eRoma, nokudaro ichibvumira kusimuka kwehondo yeIslam. Gomba risina magumo chiratidzo cheArabia, nzvimbo yakaberekerwa Islamu, uye utsi hwaimiririra chitendero chenhema cheIslamu chaifanira kupararira pamusoro penyika uye kutora nzvimbo yenzvimbo imwe cheteyo yaizofukidzwa nemapoka emhashu anopararira achiyambuka kuchamhembe kweAfrica, kumaodzanyemba kweEurope, neArabia. Mhashu chiratidzo cheIslamu, uye simba, maererano nechiratidzo cheupofita, rinomiririra simba remauto. Simba radzo raifanira kuva seremazvinjavada, izvo zvinorova zvisingatarisirwi. Uriah Smith anoti:

“Nyota ilianguka kutoka mbinguni hata juu ya nchi; naye akapewa ufunguo wa shimo lisilo na mwisho.

“පර්සියානු රාජාධිරාජයා නමාගමේ කලාත්මක දක්ෂතාවය සහ බලයේ විස්මයන් ගැන මනනය කරමින් සිටි අතර, දවේයන්වහන්සලේගමේ අපරෝස්නුලවරයා ලෙස මොහොමඩ් පිළිගැනීමට ඔහුට ආරාධනා කළ මක්කාහි නොදන්නා

පුරවැසියකුගෙන් ලිපියක් ඔහුට ලැබුණි. ඔහු එම ආරාධනය අර්තීකෂෝප කොට, එම ලිපිය ඉරා දැමීය. ‘දෙවියන්වහන්සේ රාජ්‍යය ඉරා දමා, වෛස්‍රෝස්ගේ යාච්ඤාව අර්තීකෂෝප කරනු ඇත්තේ මලෙසෙය,’ යැයි අරාබි අනාගතවක්තෘවරයා අරකාශ කළේය. නැගෙනහිර මමෙ අධිරාජ්‍ය දකෛ සීමාසන්ධියෙහි ස්ථාපිතව සිටි මොහොමඩ්, ඔවුන් එකිනකො විනාශ කරගැනීමේ අරගතිය රහසිගත අර්තීකෂෝප නිරීක්ෂණය කළේය; පර්සියානු ජයග්‍රහණයන් මධ්‍යයේ පවා, නවත් බොහෝ වසර ගතවීමට පෙර ජයග්‍රහණය නැවතත් රෝමවරුන්ගේ ධජයන් වනෙ පැමිණෙන බව පූර්වකථනය කිරීමට ඔහු දීර්ඝ කළේය. ‘මමෙ පූර්වකථනය අරකාශ කරන ලදැයි කියනු ලබන කාලයේදී, එහි ඉෂ්ටසිද්ධියට වඩාත් දුරස් වූ අනාවැකියක් වනෙන් කිසිවක් විය නොහැකි විය; මන්ද හරෙක්ලියස්ගේ පළමු දොළොස් වර්ෂයම අධිරාජ්‍යයේ ආසන්න විනාශය අරකාශ කරමින් සිටියේය.’...”

“Chosroes akakunda nyika yaiva pasi peRoma muAsia neAfrica. Uye ‘humambo hweRoma,’ panguva iyoyo, ‘hwainge hwadzikiswa kusvika pamadziro eConstantinople, pamwe chete nezvakasara zveGreece, Italy, neAfrica, nemamwe maguta egungwa, kubva kuTyre kusvika kuTrebizond, ari pamhenderekedzo yeAsia. Pakupedzisira, chiitiko chemakore matanhatu chakanyengetedza mambo wePezhiya kuti arege kukunda Constantinople, uye kuti atsanangure mutero wegore negore serudzikinuro rwehumambo hweRoma,—matarenda ane chiuru egoridhe, matarenda ane chiuru esirivha, nguo dzesirika dzine chiuru, mabhiza ane chiuru, nemhandara dzine chiuru. Heraclius akabvuma zviga izvi zvinonyadzisa. Asi nguva nenzvimbo yaakawana kuti aunganidze fuma idzodzo kubva muhurombo hweMabvazuva, zvakashandiswa nesimba mukugadzirira kurwisa kwakashinga uye kwokupererwa netariro.”

“Mambo wa Uajemi alimdharau Mwarabu asiyejulikana, na akaukejeli ujumbe wa yule nabii wa kujidai wa Makka. Hata kuanguka kwa milki ya Waroma kusingalikuwa kumefungua mlango kwa Uislamu, wala kwa kusonga mbele kwa wale Wasaraceni waenezao kwa silaha udanganyifu huo, ijapokuwa mfalme wa Waajemi na chagan wa Waavar (mrithi wa Attila) wangalikuwa wamegawana kati yao mabaki ya falme za Wakaizari. Chosroes mwenyewe akaanguka. Milki za Uajemi na za Waroma zikadhoofishana nguvu. Naye kabla upanga haujatiwa mkononi mwa yule nabii wa uongo, ukapigwa ukatoka mikononi mwa wale ambao wangekuwa wamezuia mwendo wake na kuangamiza uwezo wake.”

“නම රාජ්‍යය මුදාගැනීම සඳහා හරෙක්ලියස් ඉටු කළ කාර්යයට වඩා අධික දඩබ්බර වූ අරයන්තයක්, ස්කිපියෝ සහ හැනිබල්ගේ දිනවලින් පසු, කිසිවිටකෙන් උත්සාහ කර නොමැත. ඔහු කළ මුහුද හා අර්මේනියාවේ කඳු හරහා විපත්කාරී වූ නම මාර්ගය සොයා ගොස්, පර්සියාවේ හෘදයභාගය නුළුට ඇතුළු වී, මහ රජුගේ සේනාවන් නම ලේ ගලමින් සිටි දේශය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා නැවත කැඳවා ගත්තේය.”

“Mu hondo yeNinevhe, yakarwiwa nehasha kubva pakubuda kwezuva kusvikira paawa regumi neimwe, mireza makumi maviri nesere, kunze kweiyo ingangove yakatyoka kana kubvarurwa, yakatorwa kubva kuvaPezhiya; chikamu chikuru cheuto ravo chakaparadzwa chose, uye vakundi, vachivanza kurasikirwa kwavo pachavo, vakapedza usiku vari panhandare yehondo. Maguta nemizinda yeAsiriya zvakazarurirwa vaRoma kekutanga.”

“Embair eRoma haina kusimbiswa nokukunda kwaakawana; uye panguva imwe cheteyo, uye nenzira imwe cheteyo, nzira yakagadzirirwa mapoka mazhinji evaSaracens kubva kuArabia, semhashu dzinobva kunharaunda iyoyo, avo, vachiparadzira murwendo rwavo chitendero chaMohammed chakasviba uye chinonyengera, vakakurumidza kufukidza zvose humambo hwePersia nehumambo hweRoma.

“Hakuna mfano ulio kamili zaidi wa ukweli huu unaoweza kuhitajika kuliko ule unaotolewa katika maneno ya mwisho ya sura kutoka kwa Gibbon, ambamo dondoo zilizotangulia zimechukuliwa. ‘Ijapokuwa jeshi lililoshinda lilikuwa limeundwa chini ya bendera ya Heraclius, jitihada hiyo isiyo ya kawaida yaonekana kuwa ilichosha nguvu zao kuliko kuzitumia. Wakati mfalme alipokuwa akishangilia ushindi huko Constantinople au Yerusalemu, mji mmoja usiojulikana ulioko mipakani mwa Shamu uliporwa na Wasaraceni, nao wakawakatakata baadhi ya askari walioenda kuuokoa,—tukio la kawaida na dogo, lau si kwamba lilikuwa utangulizi wa mapinduzi makubwa. Wanyang’anyi hawa walikuwa mitume wa Mohammed; ushujaa wao wa kichaa ulikuwa umetoka jangwani; na katika miaka minane ya mwisho ya utawala wake, Heraclius alipoteza kwa Waarabu majimbo yale yale aliyokuwa ameyaokoa kutoka kwa Waajemi.”

“दवियलोकमा वास नभएको छल र उन्मादको आत्मा’ पृथ्वीमा छोडियो। अतल खाडल खोलन केवल एउटा साँचो चाहन्थियो, र त्यो साँचो खुस्रोको पतन थियो। उनले मक्काका एक अपरचिति नागरिकको पत्रलाई तरिस्कारपूर्वक च्यातेका थिए। तर जब आफ्नो ‘महमिको ज्वाला’बाट उनी त्यस्तो ‘अन्धकारको मीनार’मा डुबे, जसलाई कुनै आँखाले भेदन सकदैनथ्यो, तब खुस्रोको नाम अचानक मोहम्मदको नामअर्घा विसिमृतमा वलीन हुनलाग्यो; र अर्धचन्द्रले मानौं तारा अस्त नहुँदासम्म आफ्नो उदयको प्रतीक्षा मात्र गररिहेको देखिन्थ्यो। खुस्रो, आफ्नो पूर्ण पराजय र साम्राज्यको हानिपिछि, सन् 628 मा हत्या गरिए; र सन् 629 ‘अरबको वजिय’ तथा ‘रोमी साम्राज्यविरुद्ध मोहम्मदीयहरूको पहिलो युद्ध’ द्वारा चहिनति छ। ‘अन पाँचौं स्वरगदूतले तुरही फुक्यो, र मैले एउटा तारा स्वरगबाट पृथ्वीमा झरेको देखे; र त्यसलाई अतल खाडलको साँचो दडियो। अन तिसले अतल खाडल खोल्यो।’ ऊ पृथ्वीमा झर्यो। जब रोमी साम्राज्यको शक्तिक्षीण भइसकेको थियो, र पूर्वका महान् राजा आफ्नो अन्धकारको मीनारमा मृत अवस्थामा परेका थिए, तब सरियाको सीमामा रहेको एक अपरचिति नगरको लुटपाट ‘एक महान् क्रान्तिको प्रस्तावना’ बन्यो। ‘ती लुटेराहरू मोहम्मदका प्रेरतिहरू थिए, र तनिहरूको उन्मत्त वीरता मरुभूमिबाट उदति भयो।”

“Gehena Isina Magumo.—Zvinorehwa neshoko iri zvinogona kunzwisiswa kubva muchiGiriki, iro rinotsanangurwa kuti ‘rakadzika, risina magumo, rakanyanyisa kudzama,’ uye rinogona kureva nzvimbo ipi neipi isina chinhu, iri dongo, uye isina kurimwa. Rinoshandiswa panyika muchimiro chayo chekutanga chenyonganiso. Gen. 1:2. Muchitiko chino rinogona kunyatsoreva matongo asingazivikanwi erenje reArabhiya, kubva kumiganhu yaro kwakabuda mapoka eSaracens samapute emhashu. Uye kuwa kwaChosroes, mambo wePeresia, kunogona zvakanaka kumiririrwa sokuzarurwa kwegomba risina magumo, nokuti kwakagadzirira nzira yokuti vateveri vaMohammed vabude munyika yavo isingazivikanwi, vaparadzire dzidziso dzavo dzinonyengera nemoto nomunondo, kusvikira vaparadzira rima ravo pamusoro poushe hwose hweMabvazuva.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 495–498.

Dambudziko rokutanga, rinova hwamanda yechishanu, rinoratidza kutanga kwehondo yeIslam uye yakarwisana neRoma, uye rinoratidzawo hondo pakati peRoma nePeresia apo Roma yakakunda, asi mukuita kudaro yakapedza simba rayo rechiuto kusvika padanho rokuti yakanga isisagoni

kudzivisa kusimuka kwesimba reIslam. Hunhu hwechiporofita hwedambudziko rokutanga nehwedambudziko rechipiri hunoratidza hunhu hwechiporofita hwedambudziko rechitatu, uye zvakakosha kuziva matambudziko maviri okutanga sezviratidzo zvenhoroondo yedambudziko rechitatu, nokuti nhoroondo iyoyo inomirira nguva yokuiswa chisimbiso kwevane zviuru zana namakumi mana nezvina, yakatanga musi wa 11 Gunyana, 2001. Mushure menhoroondo yechiporofita inomiririrwa naMohammed mundima nhatu dzokutanga, ndima yechina inotanga kuunza Abubakar, mutungamiri wokutanga akatevera Mohammed.

Uye vakarairwa kuti varege kukuvadza uswa hwenyika, kana chinhu chipi nechipi chakasvibira, kana muti upi zvawo; asi vanhu chete vasina chisimbiso chaMwari pahuma dzavo. Zvakazarurwa 9:4.

Murayiro wa Abubakar wakarayira varwi vechiIslam kuti vasiyanise pakati pamarudzi maviri avanamati akanga aripo munyika dzeRoma panguva iyoyo. Rimwe boka raiva vaKaturike, avo vaiva nemimwe mirayiro yechitendero yaiveura shure kwemisoro yavo (tonsure), uye vaichengeta kunamata kweSvondo. Rimwe boka raiva vanochengeta Sabata rezuva rechinomwe, uye Sabata ndicho chisimbiso chaMwari.

“Pashure porufu rwaMohammed, akatsiviwa pakutungamirira naAbubekr muna A.D. 632, uyo, paakangoti anyatsosimbisa masimba ake nehutongi hwake, akatumira tsamba yekutenderera kumadzinza eArabia, umo munowanikwa chidimbu chinotevera:—

“Saña ako mualimbisog kamo sa mga gubat sang Ginoo, magpakabakod kamo nga daw mga lalaki, nga indi magtalikod ukon magpalagyo; apang indi ninyo pagdungisan ang inyo kadalag-an sang dugo sang mga babayi kag mga kabataan. Indi kamo maglaglag sing mga palma, ukon magsunog sing mga talamnan sang trigo. Indi kamo magputol sing mga kahoy nga nagapamunga, ukon maghimo sing ano man nga kalautan sa mga kasapatan, luwas lamang sang inyo pagapatyon para kan-on. Kag sa tagsa ka pagpakigkatipan ukon kasugtanan nga inyo himuon, tumanon ninyo ini, kag mangin matutom kamo sa inyo pulong. Kag samtang nagalakat kamo, makakita kamo sing pila ka mga relihiyoso nga tawo nga nagakabuhi nga linain sa mga monasteryo, kag nga nagapuyo didto agod mag-alagad sa Dios sa sina nga paagi; pabay-i ninyo sila, kag indi ninyo sila pagpatyon ukon paglaglagon ang ila mga monasteryo. Kag makakita man kamo sing isa pa gid ka sahi sang mga tawo nga sakop sang sinagoga ni Satanas, nga may gin-ahit nga mga korona sang ulo; siguruhon gid ninyo nga biyakon ninyo ang ila mga bagol, kag indi gid sila paghatagan sing kaluoy tubtob nga sila mangin mga Mohammedan ukon magbayad sing tributo.”

“Muneneri kana kuti munhoroondo hamuna kutaurwa kuti mirayiro iya yaiva nounhu zvikuru yakateerwa nokungwarira kwakafanana nokwakapiwa murayiro une utsinye; asi ndizvo zvakarairwa kwavari. Uye zviri pamusoro ndizvo chete zvinorayirwa zvakanyorwa naGibbon, sezvakapiwa naAbubekr kuvatungamiri avo basa ravo raiva rokupa mirayiro kuhondo dzose dzavaSaracen. Mirayiro yacho inowirirana pakusarudzika kwayo nechirevo chakaporofitwa, sokunge kuti caliph pachake akanga achiita mukuteerera kunozivikanwa pamwe chete nokwakananga kumurayiro wakakwirira kupfuura womunhu anofa; uye panguva chaiyo yokubuda kwake kundorwa norudzidziso rwaJesu, uye kuparadzira chiMohammedan

pachinzvimbo charwo, akadzokorora mashoko ayo zvakaporofitwa muZvakazarurwa zvaJesu Kristu kuti aizotaura.”

“Muhuri wa Mungu Katika Vipaji vyao.—Katika maelezo juu ya sura ya 7:1–3, tumeonyesha kwamba muhuri wa Mungu ni Sabato ya amri ya nne; wala historia haijaka kimya kuhusu ukweli kwamba wamekuwapo waishikao Sabato ya kweli katika kipindi chote cha majaliwa haya ya sasa. Lakini hapa kwa wengi imezuka swali, ni nani waliokuwa watu hao ambao wakati huo walikuwa na muhuri wa Mungu katika vipaji vyao, na ambao kwa sababu hiyo wakaepushwa na ukandamizaji wa Kiislamu? Msomaji na akumbuke ukweli huo, ambao tayari umetajwa, kwamba katika kipindi chote hiki cha majaliwa wamekuwapo wale waliokuwa na muhuri wa Mungu katika vipaji vyao, yaani, waliokuwa waadhimishaji wenye ufahamu wa Sabato ya kweli; tena na azingatie zaidi kwamba kile ambacho unabii unasema ni kwamba mashambulio ya nguvu hii ya Kituruki ya uharibifu hayaelekezwi dhidi yao, bali dhidi ya tabaka jingine. Hivyo, jambo hili huondolewa kila ugumu; kwa maana hayo tu ndiyo ambayo unabii kwa kweli unasema. Ni tabaka moja tu la watu linaloletwa waziwazi mbele katika andiko; yaani, wale wasio na muhuri wa Mungu katika vipaji vyao; na kuhifadhiwa kwa wale walio na muhuri wa Mungu kunaletwa ndani kwa njia ya kudokezwa tu. Kwa hiyo, hatujifunzi kutoka katika historia kwamba yeyote miongoni mwao alihusishwa katika mojawapo ya misiba ambayo Wasaraceni waliwapatia wale waliokuwa chombo cha chuki yao. Walipewa agizo dhidi ya tabaka jingine la watu. Nayo maangamizi yatakayolijia tabaka hili la watu hayawekwa katika kinyume na kuhifadhiwa kwa watu wengine, bali kwa kuhifadhiwa kwa mazao na ubichi wa nchi tu; yaani, Msiidhuru majani, miti, wala kitu chochote kilicho kijani, bali tabaka fulani tu la watu. Na katika utimilifu wake, tunaona hali ya ajabu ya jeshi la wavamizi likivihurumia vitu ambavyo majeshi ya namna hiyo kwa kawaida huyaharibu, yaani, uso na mazao ya asili; na, kwa kufuatilia ruhusa yao ya kuwadhuru wale watu ambao hawakuwa na muhuri wa Mungu katika vipaji vyao, wakipasua mafuvu ya tabaka la washika dini wenye taji zilizonyolewa, waliokuwa wa sinagogi la Shetani.”

“Wawanihena pasina kukayikisa vaiva rudzi rwavamongi, kana kuti chimwe chikamu cheChechi yeRoma Katurike. Kurwiswa kwezvombo zvevaMohammedan kwakanangiswa kwavari. Uye zvinoita kwatiri sokuti pane kuenderana kwakakosha, kana kusiri kutaarwa kwakaitwa nechido, pakuvatsanangura savaya vakanga vasina chisimbiso chaMwari pahuma dzavo; nokuti ndiyo chaiyo chechi yakabvisa mutemo waMwari chisimbiso chawo, nokubvarura Sabata rechokwadi, nokumisa rekunyepedzera panzvimbo yaro. Uye hatinzwisisiwo, kana tichitarisa uprofitu kana nhorondo, kuti vanhu vaya Abubekr vaakarayira vateveri vake kuti varege kuvashungurudza vaiva nechisimbiso chaMwari, kana kuti vaingova vanhu vaMwari zvavo. Kuti vaiva vanaani, uye kuti nei vakaregererwa, uchapupu hushoma hwaGibbon hahutizivisi, uye hatina imwe nzira yokuziva nayo; asi tine chikonzero chose chokutenda kuti hakuna kana mumwe wava vaiva nechisimbiso chaMwari akashungurudzwa, asi rimwe boka, iro zvaiva pachena kuti rakanga risina, rakaurayiwa nomunondo; uye saizvozo tsananguro dzeuprofitu dzinozadzikiswa zvakakwana.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 500–502.

Abubakar akabatanidza vateveri vaMohammed muCaliphate mushure mekufa kwaMohammed; saka, kunyange zvazvo vari vanhu vaviri vakasiyana munhorondo, vachitorwa pamwe chete

vanomiririra kutanga kweuchapupu hweIslam hwenhamo yokutanga, uye munhu wenhoroono anocherekedza nhoroondo yenhamo yokutanga ndiMohammed.

Ekuqaleni komlando wesishayo sesibili, uMohammed II wanqoba iConstantinople ngo-1453. Ngo-1449, izingelosi ezine, ezimele ubuSulumane, zadedelwa. Ukuqala nokuphela kwesishayo sokuqala kuphawulwa ngoMohammed, owokuqala nowesibili ngokulandelana. Ngokwesiprofetho, ukuqala nokuphela komlando wesishayo sokuqala kuthwele uphawu luka-Alpha no-Omega.

Kutanga kwedambudziko rechipiri kunosanganisira chiporofita chenguva chevatumwa vana, vanomiririra ChiIslam, avo vakazoburitswa, uye vakazodziviswazve musi wa11 Nyamavhuvhu, 1840. Kubva panguva iyoyo kusvika musi wa22 Gumiguru, 1844, kuisirwa chisimbiso kwezana rimwe namakumi mana nezvina zvamazana kunoratidzwa. Kutanga kwedambudziko rechipiri kunoratidza kusunungurwa kweChiIslam, uye kuguma kwacho kunoratidza kudziviswa kweChiIslam. Zvose zviru zviru dambudziko rokutanga neredambudziko rechipiri zvine zviratidzo zvoudporofita zvakananyatsorurama zvinobatanidza kutanga kwazvo nokuguma kwazvo.

Ole muamua e lua e tatau ona faae le tasi i luga o le isi, “laina i luga o le laina,” ina ia iloa ai le mala lona tolu. O se tasi o uiga faaperofeta ua iloa e molimau muamua e toalua o Isalama, o lo latou fai ma sui o se vaitaimi faapitoa e faailogaina ai lona amataga ma lona faai‘uga i le faailoga o le Alefa ma le Omeka. E iai fo‘i lo latou faailoga lona lua, auā o le amataga o le mala muamua e faailoa ai le faamaufaailogaina o tagata o le Atua, ma o le faai‘uga fo‘i o le mala lona lua e faailoa ai le faamaufaailogaina o tagata o le Atua.

Dambudziko rechitatu rakasvika apo Islam yakarwisa pakarepo uye zvisingatarisirwi chikara chepanyika cheZvakazarurwa 13, nokudaro ichitanga nguva yekuiswa chisimbiso. Kuiswa chisimbiso kwezana nemakumi mana nezvina zvuru kunopera pamutemo weSvondo uri kuuya nokukurumidza, uye mukupindura kutsauka ikoko, kutsauka kwenyika kunoteverwa nokuparadzwa kwenyika. Sezvakaratidzwa nemufananidzo muRoma yechihedheni uye Roma yepapa, kuparadzwa kwenyika kunoitwa nokutonga kwaMwari kwemabhosvo. Matambudziko matatu aya zvakare mabhosvo. Islam yedambudziko rechitatu icharovazve pakarepo uye zvisingatarisirwi pamutemo weSvondo uri kuuya nokukurumidza muUnited States, apo nguva yekuiswa chisimbiso kwezana nemakumi mana nezvina zvuru inopera. Nguva iyoyo yakafananidzirwa nenguva yokutanga yedambudziko rokutanga, uyezve nenguva yokupedzisira yedambudziko rechipiri.

この研究は次の記事で続ける.

Uye Sara akaona mwanakomana waHagari muljipita, waakanga aberekera Abhurahamu, achinyomba. Naizvozvo akati kuna Abhurahamu, Dzinga murandakadzi uyu nomwanakomana wake; nokuti mwanakomana womurandakadzi uyu haangavi mugari wenhaka pamwe chete nomwanakomana wangu, iye Isaka. Zvino chinhu ichocho chakashungurudza zvikuru Abhurahamu pamusoro pomwanakomana wake. Asi Mwari akati kuna Abhurahamu, Ngazvirege kukushungurudza pamusana pomukomana, nepamusana pomurandakadzi wako; pazvose zvaunoudzwa naSara, teerera inzwi rake; nokuti muna Isaka ndimo muchadanwa mbeu yako. Uyezve, nomwanakomana womurandakadzi ndichamuitawo rudzi, nokuti imbeu

yako. Zvino Abhurahamu akamuka mangwanani-ngwanani, akatora chingwa neguchu remvura, akazvipa kuna Hagari, achiziisa papfudzi rake, nomukomana, akamuendesa; akabva aenda, akandwanderera murenje reBheerishebha. Zvino mvura yakapera muguchu, akakandira mwana pasi porumwe rwemakwenzi. Iye ndokubva aenda akandogara pakatarisana naye kure-kure, sokunge pamuseve unobhururuka; nokuti akati, Ngandirege kuona kufa kwomwana. Akagara pakatarisana naye, akasimudza inzwi rake, akachema. Mwari akanzwa inzwi romukomana; mutumwa waMwari akadanidzira kuna Hagari ari kudenga, akati kwaari, Uneiko, Hagari? usatya; nokuti Mwari anzwa inzwi romukomana paari. Simuka, simudza mukomana, umubate noruoko rwako; nokuti ndichamuita rudzi rukuru. Mwari akazarura meso ake, akaona tsime remvura; akaenda, akazadza guchu nemvura, akamwisa mukomana. Mwari akava nomukomana; akakura, akagara murenje, akava mupfuri womiseve. Genesi 21:9–20.